

Mycí stůl „Na dvoře Magorova statku stále stojí stůl, na kterém s oblibou myl špinavé nádoby a který si po svém i vyzdobil,“ říká dcera Františka.

Rok bez táty Magora utekl rychle, říká dcera

Tento týden uplyne rok od úmrtí básníka Ivana Martina Jirouse řečeného Magor, který měl kořeny na Vysočině. Pro MF DNES na něj vzpomněla nejstarší dcera, dvaatřicetiletá **Františka Jirousová**.

Františka Jirousová je doktorandka filozofie a loňská laureátka Ceny Jiřího Orteny. Letos v létě spolu se svou mladší sestrou Martou Veselou Jirousovou a nevlastním bratrem Danielem Degtěvem založili občanské sdružení Magorův statek.

To si dalo za cíl zachránit otcův zchátralý statek a zachovat v něm jeho odkaz. „Chceme uvést statek aspoň do takového stavu, v jakém ho naši rodiče koupili v roce 1986. Chceme, aby tam mohl vzniknout tátu památník, takové studijní místo, kam by lidi – badatelé, studenti nebo jeho příznivci – mohli jezdit, pobýt i nějakou dobu a načerpat informace. Chtěla bych tam pak postupně přestěhovat i všech-

» Statek vykradli asi desetkrát. Naposledy se tam kradlo dokonce i v den tátova pohřbu. Básně našťestí nevzali.

ny věci z jeho pražského bytu, jeho nábytek a knihovnu a hlavně kopii jeho pozůstalosti, rukopisy a celé dílo,“ nastiňuje záměry sdružení jeho předsedkyně Františka, na niž její otec statek před několika lety přepsal a zabránil tak tomu, aby o něj rodina přišla kvůli hrozcím exekucím z Jirousových dluhů.

Sdružení, které se formuje na Facebooku, má nyní kolem stovky členů, většinou známých a kamarádů Magora a členů jeho rodiny. Podporu mu vyjádřila také řada osobností, kupříkladu také Jirousovův přítel, ministr zahraničí a prezidentský kandidát, kníže Karel Schwarzenberg.

Statek, kde Jirous žil s hudebnicí Dášou Vokatou, která byla jeho poslední partnerkou, byl mnohokrát vykraden. „Táta nikdy nezamykal, čehož bohužel někteří lidé zneužívali. Vykradli ho asi desetkrát. Zmizel starožitný nábytek a všechno, co mělo nějakou cenu. Naposledy se tam kradlo dokonce i v den tátova pohřbu. Přijeli nějakí

lidé a odnesli si věci, co tu ještě zbyly, asi na památku, mezi nimi i tátův psací stroj. Naštěstí nikdo nikdy neukradl paradoxně to nejcennější, tátovu pozůstalost – jeho rukopisy i nevydané básně, které psal často na účetky z hospody. Přitom tu ležely v krabicích u dveří celé roky,“ poznamenala Jirousova dcera.

V místnosti vykopal jámu, hledal poklad

Ta se spolu s partou kamarádů a dobrovolníků pustila do obnovy statku v průběhu léta. „Na účtu sdružení se od poloviny července sešlo na 70 tisíc, za což se dá udělat spousta věcí. Snažíme se dávat barák do kupy hlavně svépomocí. Až teprve po tátově smrti se s tím totiž mohlo začít něco dělat. On to totiž odmítal, třeba i kácení náletových dřevin. To ho dohánělo k nepřítomnosti. K tomu sbíral staré železné věci, přístroje, kameny, ptačí hnízda a různě tím statek zdobil. Měl sice spoustu plánů, co by se mělo na statku udělat, ale v podstatě nic nedotáhl do konce. Nebyl zkrátka na tyhle materiální věci. Nej dřív začal vždycky zivelně bořit, ale ke stavění už se pak nedostal. Ví, že ho i hodně trápilo, v jak špatném stavu mi to předal,“ říká Františka. Výmluvným důkazem jejích slov je vyhloubená jáma uprostřed hlavní místnosti statku, kterou kdysi Jirous vykopal, když prý hledal pod podlahou poklad. „Ta tady ale zůstane,“ upozorňuje Františka.

Stíhlá studentka spolu s dalšími brigádníky ve volných chvílích vyměňuje dřeviny za montérky a do rukou bere kolečko a krumpáč. „Udělal se už dost práce, ale stále nás toho moc čeká. Pořád je to spíš zbor. Teď třeba se začalo s opravou části střechy na stavení, což zařídil tátův kamarád Skalák,“ zmínila. Ten také posledních několik let pořádá na svém mlýně v Meziříčku festival Magorovo Vydří, který se tam přesunul po roce 2005 právě z Magorova statku. „Z tátova festivalu, který s pomocí přátel organizoval, se postupem času stala megalomanská akce. V těch posledních letech už nešla ukořit-

vat a muselo zasáhnout město. Na statek přijelo třeba pět tisíc lidí a dělali tam strašný bordel. Spousta z nich ničila, na co přišla, například káleli do otcova piána a podobně. I proto tam už festival obnovit nechci. Navíc už pro to není ani zázemí. Stodola, kde se hrálo, totiž někdy před šesti lety spadla. Menším komorním akcím, jako jsou výstavy, se ale do budoucna na statku nebráníme,“ tvrdí Fran-

» On totiž odmítal kácení náletových dřevin. To ho dohánělo k nepřítomnosti. Sbíral ptačí hnízda.

tiška, která se na pořádání otcova festivalu několik let také podílela.

Jak sama říká, i právě díky němu si někdy v 17 letech našla v komplikovaném vztahu ke svému otci cestu.

Chodili jsme na houby, na což byl znalec

„Ze svého dětství, které on strávil po kriminálech a my se sestrou a mámou v domečku ve Staré Říši, si pamatuju hlavně jeho dopisy z vězení – básničky a pohádky, které nám máma četla. Byl pro nás takovou mytickou postavou – hrdinou. Když pak jednou přijel a dával nám čokolády, nevěděla jsem, co mám říkat, bála jsem se ho. Později se nám ale věnoval, četl nám pohádky, chodili jsme na houby, na což byl znalec, a taky nás učil latinsky,“ vzpomněla Františka.

„Někdy v pubertě jsem začala sama zkoušet psát a taky jsem přečetla hodně tátových básní a našla jsem se v tom. Oslovilo mě to a začala jsem na něj být hrdá. Vzpomínám si, že když jsem v těch svých 17 přijela poprvé na statek, kde jsme byli jako rodina předtím poprvé a naposledy v mých šesti letech, když ho rodiče koupili, tak táta vylezl na pódium a přede všemi mě přivítal s tím, že je rád, že tam jsem,“ vzpomíná Františka, která posledních osm let s otcem žila v pronajatém bytě v Praze.

V noci hořely hrnce

„Byla to pro mě škola života. Táta byl asi výjimečný hlavně v tom, že kamkoliv přišel, tam se něco zajímavého dělo. Byl to velký organizátor. Taky pořád vyprávěl nějaké

historky, byla s ním legrace. Taky se nikdy ničeho nebál a díky tomu možná přežil i těch osm let v kriminále, i když byl i mezi vrahy a násilníky,“ vzpomíná Františka, která s Jirousem absolvovala řadu debat a hospodských tažení. „Měl rád některé takzvané ženské práce. Miloval třeba umývání nádobí a taky ho rád špinil. Na statku je stále venku na dvoře jeho mycí stůl. Pak taky vařil, dělal dobré polívky. Jídlo pak i rozdával po lidech. Dělal to ale dříve, takže často v noci hořely hrnce. Taky si pořád půjčoval peníze, a když pak dostal nějaký větší obnos, třeba honorář za knížku, tak je vracel,“ popisuje zážitky s Magorem jeho dcera.

Ta na otce přes všechna extempore, která s ním rodina zažila, vzpomíná v dobrém.

„Mrzelo nás spíš to, že někteří lidé v době pohřbu úplně ignorovali, že má taky rodinu, jako by ani žádnou neměl. Dokonce ani na fotkách z pohřbu, kde jsme byli, nebyla uvedena naše jména. Zaměřuje se na to až ten poslední dokument o otci (*nový dokument 04826 Jirous Moniky Le Fay, který měl předpremiéru na letošním festivalu dokumentů v Jihlavě – pozn. red.*). Přitom vím, že jsme pro něj jako rodina hodně znamenali a měli jsme dobré vztahy, byli jsme si blízcí. Tím, jak jsme spolu trávili hodně času, jsme si myslím stihli říct všechno,“ dodala Jirousova dcera.

Jaroslav Šnajdr

Básník Jirous zemřel před rokem v Praze. Jeho celý život je však spjat s Vysočinou, kam se vracel za rodinou a na svůj statek. Foto: Archiv MF DNES

Magorův statek
O obnovu zchátralé hospodářské usedlosti v Prostředním Vydří se snaží občanské sdružení založené letos v létě jeho třemi dětmi.

Psal u okna

Ve vejmínku statku stojí starý stůl s psacím strojem. Jirous psal klasicky, počítač odmítal používat a mobilem uměl pouze přijímat hovory.

3 x foto: Jaroslav Šnajdr, MF DNES

